

Avdelningen för juridik och handelsfrågor
Suzan Kalinagil
Direktnr: 033-17 08 05
E-post: suzan.kalinagil@swedac.se

Er referens
Fi2023/02053

Finansdepartementet
Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar

Remiss av EU-kommissionens förslag om en reform av tullunionen

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) ska verka för en effektiv och välfungerande kvalitetsinfrastruktur i syfte att produkter och tjänster ska uppfylla krav på säkerhet och kvalitet. Swedac ska också verka för frihandel, fri rörlighet på EU:s inre marknad och ett starkt multilateralt handelssystem. Swedac ansvarar särskilt för bl.a. ackreditering, reglerad mätteknik, ädelmetallkontroll och samordning av marknadskontroll.

Swedac lämnar utifrån detta uppdrag följande synpunkter.

Allmänna synpunkter på förslaget

Swedac ställer sig positivt till EU-kommissionens förslag om en reform av tullunionen. Förslaget skapar förutsättningar för att säkerställa en enhetlig hantering av reglerna i medlemsstaterna samt skapar förutsättningar för att ytterligare säkerställa skyddet av EU och dess medborgare. Genom inrättandet av ett tulldatanav kan man ersätta den mer decentraliserade lösningen som finns idag där medlemsländer tar fram egna IT-system allt för att möjliggöra en enhetlig hantering. En stärkt och mer enhetlig hantering gynnar såväl konsumenter som ekonomiska aktörer och bidrar till tillväxten genom att medverka till en väl fungerande inre marknad.

Swedac konstaterar att det i förslaget på flertalet ställen talas om ett ökat samarbete mellan marknadskontrollmyndigheter och tullmyndigheter men även mellan marknadskontrollmyndigheter och den europeiska tullmyndighet som föreslås inrättas. Marknadskontroll syftar till att garantera säkerhet, hälsa och konsumentskydd samtidigt som kontrollen motverkar snedvriden konkurrens mellan företag. Varje ansvarig myndighet kontrollerar att produkter som finns på marknaden uppfyller gällande krav och vidtar åtgärder mot de ekonomiska aktörer vars produkter inte uppfyller ställda krav. Dessa åtgärder kan bland annat innebära försäljningsförbud, tillbakadragande av produkter från marknaden eller återkallande av produkter från slutanvändare. I Sverige har ett flertal myndigheter ett marknadskontrollansvar. Swedac är utpekad centralt samordningskontor i enlighet

¹ Ange denna beteckning vid all kontakt med Swedac i ärendet.

med EU:s Marknadskontrollsförordning¹. Det innebär bl.a. att Swedac har i uppdrag att ta fram förslag till samordnade ståndpunkter i marknadskontrollfrågor, ta fram och lämna förslag till nationell strategi samt följa upp strategin och att vara representant i unionsnätverket för produktöverensstämmelse (EUPCN). Swedac ansvarar också för Marknadskontrollrådet där 17 av Sveriges marknadskontrollmyndigheter ingår. Ansvarer innefattar ordförandeskapet för rådet och sekretariatsfunktion i enlighet med förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn. Swedac är även nationell kontaktpunkt för informations- och kommunikationssystemet för marknadskontroll, ICSMS.

Marknadskontroll sker i form av planerade kontroller hos tillverkare, importörer eller återförsäljare, informationsinsatser eller reaktioner på rapporterade olyckor, klagomål från allmänheten eller varningar från myndigheter i andra länder genom ICSMS. Marknadskontrollmyndigheter samarbetar i stor grad med Tullverket. De har rätt att få ut uppgifter från Tullverket gällande import och export och kan också i samråd med Tullverket diskutera olika åtgärder för att stoppa bristfälliga och farliga produkter vid gränsen. Tullverket kan idag stoppa en misstänkt vara vid gränsen och om misstanken finns kvar efter kontroll fatta beslut om att hålla kvar varorna. Tullverket underrättar sedan berörd marknadskontrollmyndighet som beslutar om fortsatt hantering av ärendet. Myndigheterna i Marknadskontrollrådet har tillsammans med Tullverket tagit fram en samverkansmodell som tydligt och på ett strukturerat sätt reglerar utbytet av t.ex. information, samverkan mellan myndigheter och aktuell beslutsgång.

Swedac vill därför särskilt påminna om vikten av att andra perspektiv som marknadskontrollperspektivet beaktas i det kommande förhandlingsarbetet då marknadskontrollmyndigheter kommer bli direkt berörda av förslaget.

Förslagets påverkan på Swedacs verksamhet

Swedac bedömer att förslaget så som det presenterats inte innehåller något som i större utsträckning påverkar myndighetens möjlighet att genomföra marknadskontroll och samordna den svenska marknadskontrollen. I artikel 240 i förslaget anges att tullmyndigheterna ska samarbeta med andra myndigheter på nationell nivå, inklusive marknadskontrollmyndigheter. Samarbetet ska äga rum regelbundet och på ett strukturerat sätt och eftersträva bland andra följande mål; utbyte av uppgifter, särskilt uppgifter som är relevanta för riskhantering och utveckling av sammanhängande och samordnade tillsynsstrategier för hantering av produkter som faller både under tull- och andra berörda myndigheters ansvarsområden. Vidare säger artikeln att EU:s tullmyndighet ska, utan att det påverkar kommissionens befogenheter och med förbehåll för dess förhandsgodkännande, ingå arbetsarrangemang för att utveckla och uppdatera en ram för samverkan med andra myndigheter. Swedac uppmuntrar initiativet att stärka samarbete ytterligare. Sverige har en välfungerande samverkan mellan Tullverket och marknadskontrollmyndigheterna genom den samverkansmodell som tagits fram i Marknadskontrollrådet. Swedac anser att det är angeläget att värna om det samarbete som redan finns och utgångspunkt bör därför vara att utveckla befintlig samverkan.

---

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

Det är i sammanhanget också viktigt att den samverkan som EU:s tullmyndighet enligt artikel 240 punkten 3 ska ansvara för tas fram i samråd och gemensamt av berörda myndigheter. Detta är särskilt viktigt då det inte framgår av förslaget närmare vad denna samverkan ska avse.

I artikel 88 i förslaget definieras en lista över vilka uppgifter som minst ska tillhandahållas av aktörer när de importerar varor till unionen. Denna lista innehåller inte bara information om ansvarig ekonomisk aktör i enlighet med artikel 4 i EU:s Marknadskontrollförordning utan dessutom information om tillverkare och leverantör. Dessa uppgifter är med nuvarande lagstiftning inte obligatoriska uppgifter att lämna i en tulldeklaration. För marknadskontrollmyndigheter är dessa uppgifter väsentliga eftersom tillverkare och leverantörer är primärt ansvariga för att säkerställa att produkter uppfyller gällande produktsäkerhetskrav. Vidare stadgas i artikeln en skyldighet att ange den EU-lagstiftning som är tillämplig på produkten. Dessa två moment är viktiga ur ett marknadskontrollperspektiv. Genom dessa uppgiftskrav bedömer Swedac att det kan komma att bli lättare att rikta in sig på vissa produkter och kontrollera efterlevnaden men intresset av dessa uppgifter måste vägas mot den administrativa börda som ställs på ekonomiska aktörer som vill importera varor. Det går heller inte att säkerställa att de uppgifter som lämnas är korrekta och tillförlitliga vilket påverkar nyttan av informationen.

Den nya europeiska tullmyndighet som presenteras i förslaget ska på central nivå utföra riskhantering genom att bland annat använda den stora mängden uppgifter i EU:s tulldatanav för riskanalys. Analyser från den europeiska tullmyndigheten kommer ligga till grund för kontrollrekommendationer till medlemsstaterna. Kommissionen anger emellertid att det inte kommer föreligga något hinder för att medlemsstaterna själva utför riskanalyser anpassade till nationella förhållanden. Swedac anser att det är angeläget att tillsyn genomförs på ett effektivt sätt med hög kvalitet. Det är av stor vikt att medlemsstaterna själva ska få avgöra vilka produkter som ska prioriteras i arbetet med marknadskontroll. Länders konsumtionsmönster ser annorlunda ut beroende på flera faktorer så som t. ex läge och storlek. En centraliserad riskhantering kan därför innebära ett snedvridet urval av produkter i den europeiska tullmyndighetens kontrollrekommendationer till medlemsstaterna. Det behöver dessutom finnas utrymme för en viss flexibilitet när oförutsebara omständigheter på marknaden gör att marknadskontrollen behöver byta fokus. Marknadskontrollmyndigheterna har i dag ett nära samarbete med Tullverket där myndigheterna kan utbyta riskinformation för att på ett effektivt sätt utföra tillsyn på rätt produkter. Vikten av att medlemsstaterna själva kan och ska utföra riskanalyser som komplement till den europeiska tullmyndighetens analys bör därför enligt Swedac särskilt lyftas fram under förhandlingsarbetet.

I artikel 31.9 i förslaget ges marknadskontrollmyndigheter rätt att behandla tillgängliga uppgifter i EU:s tulldatanav i den utsträckning som krävs för att kunna minimera riskerna för att varor som inte uppfyller kraven kommer in i unionen. Skäl 20 i förslaget förtydligar denna åtkomst något. Där anges att befintliga källor såsom ICSMS bör utnyttjas om möjligt för integration med EU:s tulldatanav. Swedac delar kommissionens ansats om att befintliga källor bör i den mån det går utnyttjas istället för att ta fram nya system. ICSMS används idag av marknadskontrollmyndigheterna i

EU och ett eventuellt ytterligare system riskerar att skapa onödigt administrativt dubbelarbete för myndigheterna. Swedac vill även i sammanhanget påpeka att det pågår ett flertal utvecklings- och integrationsprojekt inom unionen och det är av vikt att ha ett helhetsperspektiv för att kunna säkerställa att berörda system blir kompatibla och utvecklas i rätt ordning.

Swedac kan avslutningsvis konstatera att många detaljer som även berör samarbetet med marknadskontrollmyndigheterna föreslås fastslås i delegerade akter. Det är därför svårt att fullt ut förstå förslagets påverkan och omfattning för marknadskontrollmyndigheterna.

Detta yttrande har beslutats av chefsjurist Anette Arveståhl efter föredragning av jurist Suzan Kalinagil. Utredare Sanela Putnik har deltagit vid den slutliga handläggningen av ärendet.

Kopia: gabriela.kalm@regeringskansliet.se
mats.barregren@regeringskansliet.se